

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 47:2011 „ASMENS SVEIKATOS
PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOS: BENDRIEJI SVEIKATOS SAUGOS REIKALAVIMAI“
PATVIRTINIMO**

2011 m. liepos 29 d. Nr. V-737
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo (Žin., 2002, Nr. [56-2225](#); 2007, Nr. [64-2455](#)) 16 straipsnio 1 dalimi:

1. T v i r t i n u Lietuvos higienos normą HN 47:2011 „Asmens sveikatos priežiūros įstaigos: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio gydytojo higienisto 1995 m. kovo 22 d. įsakymą Nr. 17 „Higienos norma HN 47-1995 „Medicinos įstaigos. Higienos normos ir taisyklės“;

2.2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. kovo 28 d. įsakymą Nr. 202 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 47:1995 „Medicinos įstaigos. Higienos normos ir taisyklės“ reikalavimų vykdymo“ (Žin., 2001, Nr. [29-954](#));

2.3. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. rugpjūčio 7 d. įsakymą Nr. 426 „Dėl 2001 m. kovo 28 d. sveikatos apsaugos ministro įsakymo Nr. 202 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 47:1995 „Medicinos įstaigos. Higienos normos ir taisyklės“ reikalavimų vykdymo“ dalinio pakeitimo“ (Žin., 2001, Nr. [75-2658](#));

2.4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. liepos 13 d. įsakymą Nr. 404 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 100:2000 „Bendrosios praktikos gydytojo kabinetas. Higienos normos ir taisyklės“ patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [58-1745](#));

2.5. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. sausio 5 d. įsakymą Nr. 12 „Dėl sveikatos apsaugos ministro 2000 m. liepos 13 d. įsakymo Nr. 404 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 100:2000 „Bendrosios praktikos gydytojo kabinetas. Higienos normos ir taisyklės“ patvirtinimo“ dalinio pakeitimo ir papildymo“ (Žin., 2001, Nr. [4-111](#));

2.6. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. vasario 20 d. įsakymo Nr. V-79 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymų pakeitimo“ (Žin., 2004, Nr. [32-1030](#)) 1.30 punktą.

3. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal administravimo sritį.

4. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2011 m. lapkričio 1 d.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RAIMONDAS ŠUKYS

LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN 47:2011 „ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS IŠTAIGOS: BENDRIEJI SVEIKATOS SAUGOS REIKALAVIMAI“

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ši higienos norma nustato asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau – įstaiga) įrengimo sveikatos saugos reikalavimus.

2. Higienos norma privaloma asmenims, projektuojantiems, statantiems, rekonstruojantiems, remontuojantiems įstaigas, asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiantiems bei vykdančioms valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę.

3. Ši higienos norma netaikoma odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigoms, teikiančioms ambulatorines odontologinės priežiūros (pagalbos) ir (ar) burnos priežiūros paslaugas [5.4].

4. Šios higienos normos 7–9, 18, 19, 23, 26, 29, 30, 32–34, 40, 45–50 punktų nuostatos taikomos tik naujai statomoms ir (ar) rekonstruojamoms asmens sveikatos priežiūros įstaigoms. Rekonstruojant asmens sveikatos priežiūros įstaigų statinius, higienos normos reikalavimai taikomi tik rekonstravimo metu pertvarkomoms statinio dalims.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-298](#), 2013-03-21, *Žin.*, 2013, Nr. 33-1614 (2013-03-30), i. k. 1132250ISAK000V-298

II. NUORODOS

5. Teisės aktai, į kuriuos šioje higienos normoje pateikiamos nuorodos:

5.1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 24 d. įsakymas Nr. 277 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 98:2000 „Natūralus ir dirbtinis darbo vietų apšvietimas. Apšvietos ribinės vertės ir bendrieji matavimo reikalavimai“ (Žin., 2000, Nr. [44-1278](#)).

5.2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymas Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [79-3606](#)).

5.3. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gegužės 14 d. įsakymas Nr. V-364 „Dėl licencijuojamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų sąrašų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [86-3152](#)).

5.4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. spalio 13 d. įsakymas Nr. V-712 „Dėl Odontologinės priežiūros (pagalbos) ir burnos priežiūros paslaugų sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [155-5663](#)).

5.5. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. birželio 9 d. įsakymas Nr. D1-289 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.09.02:2005 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“ patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [75-2729](#)).

5.6. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gegužės 10 d. įsakymas Nr. V-362 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios aplinkos ore“ patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. [55-2162](#)).

5.7. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. liepos 2 d. įsakymas Nr. V-555 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2007 „Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. [75-2990](#)).

5.8. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 29 d.

įsakymas Nr. V-1081 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 42:2009 „Gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų patalpų mikroklimatas“ patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. [159-7219](#)).

5.9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. liepos 13 d. įsakymas Nr. V-632 „Dėl Leidimų-higienos pasų išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. [86-4573](#)).

5.10. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. liepos 19 d. įsakymas Nr. V-644 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 47-1:2010 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Infekcijų kontrolės reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. [90-4781](#)).

5.11. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymas Nr. V-885 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. [120-6148](#)).

III. SĄVOKOS IR JŲ APIBRĖŽIMAI

6. Šioje higienos normoje vartojamos sąvokos ir apibrėžimai:

asmens sveikatos priežiūros įstaiga – įstaiga ar įmonė, turinti teisę teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas arba įstaigos ar įmonės, kurios verčiasi kita (ne sveikatos priežiūros) veikla, filialas ar padalinys, turintis teisę teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas [5.3, 5.4];

labai efektyvūs oro filtrai – filtrai, pasižymintys labai aukštu oro dalelių valymo efektyvumu ir (ar) labai žemu oro dalelių skvarbumu. Šioje higienos normoje minimų labai efektyvių oro filtrų klasifikacija pagal filtro efektyvumą paremta standartu LST EN 1822-1:2010 „Labai efektyvūs oro filtrai (EPA, HEPA ir ULPA). 1 dalis. Klasifikavimas, naudojimo charakteristikų bandymai, ženklavimas“.

Kitos higienos normoje vartojamos sąvokos ir apibrėžimai atitinka sąvokas ir apibrėžimus, vartojamus teisės aktuose [5.1, 5.5, 5.7, 5.8, 5.10].

IV. SKLYPAS

7. Įstaiga negali būti statoma rekultivuotų sąvartynų, asenizacijos laukų teritorijose, sanitarinėse apsaugos zonose, gyvulių (gyvūnų) užkasimo vietose.

8. Ligoninės sklype turi būti suprojektuotos gydymo paskirties pastatų zona, poilsio-rekreacinė zona, su ligoninės veikla susijusio aptarnaujančio transporto stovėjimo zona bei ūkio zona.

9. Ligoninės sklype turi būti suprojektuotas atskiras įvažiavimas prie patologijos skyriaus (zonos / korpuso). Žmonių palaikų vežimo transporto priemonių stovėjimo aikštelės turi būti suprojektuotos taip, kad nesimatytų iš ligoninės palatų langų bei poilsio-rekreacinės zonos.

10. Triukšmas įstaigos sklype neturi viršyti teisės akte nustatytų triukšmo ribinių dydžių [5.7].

11. Įstaigos sklypas turi būti tvarkingas, nušienautas.

12. Jeigu įstaigos sklype įrengti (pastatyti) buitinių atliekų konteineriai, tai jie turi būti sandarūs, uždaromi, pastatyti ant kieto pagrindo, prisipildžius ištuštinami.

V. BENDRIEJI ĮRENGIMO, PRIEŽIŪROS REIKALAVIMAI

13. Įstaigos teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas gali tik teisės akto nustatyta tvarka gavusios leidimą-higienos pasą [5.9].

14. Teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas įstaigoje, įrengtoje daugiabučiame gyvenamajame name, turi būti užtikrinama, kad daugiabučio gyvenamojo namo gyvenamosiose patalpose, besiribojančiose su įstaigos patalpomis, įstaigos keliamo triukšmo bei oro užterštumo lygis neviršytų teisės aktuose nustatytų triukšmo [5.7] bei oro užterštumo lygių [5.6, 5.11].

15. Įstaigoje draudžiama įrengti rūkymo patalpas.

16. Įstaigos ar jų korpusai, skyriai, atskiros patalpos, kuriose atliekami statybos darbai, turi būti uždaromi arba sandariai izoliuojami nuo kitų patalpų.

17. Įstaigos patalpose triukšmo ribiniai dydžiai turi atitikti teisės akto [5.7] reikalavimus.

18. Daugiavietėse palatose turi būti ne daugiau kaip 4 lovos (išskyrus intensyviosios terapijos ir reanimacijos palatas-sales, hemodializės palatas-sales). Minimalus plotas 1 lovai palatoje – 7 m².

19. Įstaigos skyriuje, kuriame įrengtos palatos, vienvietės palatos turi sudaryti ne mažiau kaip 10 % visų skyriuje esančių palatų, bet turi būti ne mažiau kaip 1 vienvietė palata.

20. Palatose tarpai tarp šalia esančių lovų, tarpai tarp lovų galų turi būti tokie, kad būtų užtikrinta galimybė laisvai judėti, slaugyti pacientą.

21. Palatoje kiekvienam pacientui turi būti spintelė paciento asmeniniams daiktams laikyti bei spinta (ar atskira spintos dalis) arba kabykla viršutiniams drabužiams kabinti.

22. Palatos, pacientų priėmimo patalpos / gydytojų kabinetai, operacinės, gimdymo patalpos, procedūrų kabinetai negali būti įrengiami rūsiuose bei pusrūsiuose (cokoliniuose aukštuose), išskyrus tuos atvejus, kai bent palei vieną tokios patalpos sieną žemės paviršius yra lygus arba žemiau už patalpos grindų lygį, o patalpų natūralios apšvietos koeficientas šiose patalpose ne mažesnis kaip 1,5 %.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-298](#), 2013-03-21, *Žin.*, 2013, Nr. 33-1614 (2013-03-30), i. k. 1132250ISAK000V-298

23. Ligoninėje turi būti įrengta ne mažiau kaip 1 palata, skirta pacientams, sergantiems ar įtariamais, kad serga infekcijomis, plintančiomis per orą (su dalelėmis), izoliuoti, užtikrinant galimybę palatoje palaikyti neigiamą oro slėgį gretimų patalpų atžvilgiu bei oro kaitos kartotinumą ne mažesnę kaip 12 h⁻¹ (šviežio oro srauto padavimo kartotinumą ne mažesnę kaip 2 h⁻¹).

24. Patalpos ir (ar) zonos, kuriose vykdomas medicinos prietaisų apdorojimas, saugojimas, turi būti įrengtos taip, kad būtų išvengta kryžminės taršos atliekant medicinos prietaisų valymą-dezinfekciją, pakavimą, sterilizaciją, saugojimą.

25. Skalbinių tvarkymo patalpos, zonos ir technologiniai įrenginiai turi būti išdėstyti taip, kad būtų išvengta švarių ir nešvarių skalbinių kryžminės taršos.

26. Operacinėje įrengus visus stacionarius įrenginius, būtinus operacinės veiklai užtikrinti bei operacijai atlikti, aplink operacinį stalą iš visų pusių esanti laisva erdvė turi būti ne mažesnė kaip 1,5 m, leidžianti laisvai judėti operacinės personalui, pervežti operacinėje eksploatuojamus įrenginius.

27. Gimdymo patalpos turi būti vienvietės.

28. Įstaigoje techninės pagalbos priemonės (vežimėliai, vaikštynės, ramentai ir kt.) turi būti laikomos tam skirtose patalpose arba vietose tam, kad netrukdytų judėti pacientams bei personalui.

29. Įrengiant procedūrų kabinetą turi būti užtikrintas vizualinis paciento privatumas atidarius procedūrų kabineto duris.

30. Tualetai pacientams ir personalui turi būti įrengti kiekviename įstaigos aukšte.

31. Įstaigoje turi būti įrengti atskiri tualetai pacientams ir personalui; ambulatorines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančioje įstaigoje tualetai pacientams ir personalui gali būti bendri.

32. Įstaigos skyriuose, kuriuose įrengtos palatos, tualetas pacientams turi būti įrengiamas prie palatų, 1 tualetas turi būti skirtas ne daugiau kaip 2 palatoms arba skyriuje įrengiami atskiri tualetai vyrams ir moterims, numatant ne mažiau kaip 1 unitazą ir 1 pisuarą 15 lovų (vyrų tualetuose) ir ne mažiau kaip 1 unitazą 10 lovų (moterų tualetuose).

33. Įstaigos skyriuose, kuriuose įrengtos palatos, dušas ar vonia pacientams turi būti įrengiami prie palatų, 1 dušas ar vonia turi būti skirtas ne daugiau kaip 2 palatoms arba skyriuje įrengiama bendra prausimosi patalpa, numatant ne mažiau kaip 1 dušą ar vonią 12 lovų.

34. Kiekvienas dušas ar vonia turi būti įrengti atskiroje patalpoje ar uždaroje kabinoje. Jeigu vonia ar dušas ir tualetas įrengiami šalia vienvietės palatos, tuomet jie gali būti įrengti kartu (vienoje patalpoje).

35. Palatose, tualetuose ar tualetų tambūruose bei įstaigų patalpose, kuriose atliekamos (arba vyksta pasirengimas atlikti) invazinės, diagnostikos ir kitos procedūros, kurių metu darbuotojai rankomis liečia pacientą, dirba su krauju ar kita potencialiai infekuota biologine medžiaga, tvarkomi skalbiniai, atliekama dezinfekcija ir sterilizacija, įrengiamos praustuvės su maišytuvais ir užtikrinamas nuolatinis karšto ir šalto vandens tiekimas.

36. Medicinos prietaisams valyti-dezinfekuoti įrengiamos atskiros praustuvės.

37. Karšto ir šalto vandens kokybė turi atitikti geriamojo vandens kokybės reikalavimus [5.2]. Karšto vandens čiaupe temperatūra turi būti ne žemesnė kaip 50 °C (matuojant temperatūrą po 1 min., kai buvo atsuktas čiaupas ir paleistas vanduo), šalto – ne aukštesnė kaip 20 °C (matuojant temperatūrą po 2 min., kai buvo atsuktas čiaupas ir paleistas vanduo).

38. Santechniniai įrenginiai (praustuvės, vonios, unitazai ir kt.) turi būti techniškai tvarkingi, švarūs, be matomų defektų (įtrūkimų, skilimų).

39. Sienos, prie kurių numatoma tvirtinti santechninius įrenginius, turi būti padengtos drėgmei atspariomis medžiagomis. Patalpų, kuriose įrengti dušai, vonios, grindys, sienų paviršiai turi būti atsparūs drėgmei.

VI. APŠVIETIMAS

40. Natūralus apšvietimas privalo būti pacientų priėmimo patalpose/gydytojų kabinetuose bei palatose (įskaitant intensyviosios terapijos ir reanimacijos palatas-sales). Natūralios apšvietos koeficientas minėtose patalpose turi būti ne mažesnis kaip 1,5 %.

41. Visose įstaigos patalpose turi būti įrengtas bendras dirbtinis apšvietimas. Patalpų bendro dirbtinio apšvietimo mažiausios ribinės vertės pateiktos šios higienos normos 1 lentelėje. Įstaigos patalpų, nenurodytų 1 lentelėje, bendro dirbtinio apšvietimo vertės nustatomos teisės akto [5.1] nustatyta tvarka.

1 lentelė. Patalpų bendro dirbtinio apšvietimo vertės

Patalpos pavadinimas	Apšvieta (lx), ne mažiau kaip	Paviršius, kuriam taikoma apšvieta
1. Intensyviosios terapijos ir reanimacijos palata-salė	500	Horizontalus paviršius 0,8 m aukštyje nuo grindų
2. Palata	200	Horizontalus paviršius 0,8 m aukštyje nuo grindų
3. Pacientų priėmimo patalpa / gydytojo kabinetas	300	Horizontalus paviršius 0,8 m aukštyje nuo grindų
4. Procedūrų kabinetas	300	Horizontalus paviršius 0,8 m aukštyje nuo grindų
5. Koridoriai, laiptinės, judėjimo keliai	100	Grindys
6. Asmens higienos patalpos (tualetai, vonios, dušai)	100	Grindys

42. Įstaigos patalpos, kuriose teikiamos diagnostikos, gydymo, rehabilitacijos ir (ar) slaugos paslaugos, turi būti apsaugotos nuo tiesioginių saulės spindulių.

VII. MIKROKLIMATO BEI ORO KOKYBĖS REIKALAVIMAI

43. Įstaigos patalpų, kuriose būna pacientai, oras (oro kokybė) turi atitikti teisės akto [5.6] reikalavimus.

44. Įstaigos patalpų mikroklimato parametrų ribinės vertės turi atitikti teisės akto [5.8] reikalavimus.

45. Įstaigos pastatuose ir vėdinimo sistemose oro slėgis turi pasiskirstyti taip, kad normaliomis pastato naudojimo sąlygomis oras tekėtų iš švaresnių vietų į labiau užterštas.

46. Lauko oro ėmimo angos įrengiamos bei atstumas tarp oro ėmimo ir šalinimo angų nustatomas vadovaujantis teisės akto [5.5] reikalavimais.

47. Recirkuliuojant įstaigų patalpų orą turi būti vadovujamasi teisės akto [5.5] reikalavimais.

48. Įstaigos patalpose, kuriose teikiamos diagnostikos, gydymo, reabilitacijos ir (ar) slaugos paslaugos, įrengus mechaninį vėdinimą, oro kaitos kartotinumai turi būti ne mažesnis kaip 4 h^{-1} (šviežio oro srauto padavimo kartotinumai ne mažesnis kaip 2 h^{-1}).

49. Operacinėse turi būti užtikrinamas teigiamas oro slėgis gretimų patalpų atžvilgiu bei oro kaitos kartotinumai ne mažesnis kaip 15 h^{-1} (šviežio oro srauto padavimo kartotinumai ne mažesnis kaip 3 h^{-1}).

50. Į operacines tiekiamas oras valomas filtrais. Prieš pat išleidžiant orą į operacinę jis turi būti išvalomas labai efektyviais oro filtrais, kurių efektyvumas ne mažesnis kaip 85 % (filto klasė ne mažesnė kaip E10); operacinėse, kuriose atliekamos kardiochirurginės, neurochirurginės, transplantacijos operacijos – oro filtrų efektyvumas ne mažesnis kaip 99,95 % (filto klasė ne mažesnė kaip H13).

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-298](#), 2013-03-21, Žin., 2013, Nr. 33-1614 (2013-03-30), i. k. 1132250ISAK000V-298

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. liepos 19 d. įsakymo Nr. V-737 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 47:2011 "Asmens sveikatos priežiūros įstaigos: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai" patvirtinimo" pakeitimo